

Edi?ie provizorie

HOT?RÂREA CUR?II (Marea Camer?)

13 iunie 2017(*)

„Trimitere preliminar? – Articolul 355 alineatul (3) TFUE – Statutul Gibraltarului – Articolul 56 TFUE – Libera prestare a serviciilor – Situa?ie pur intern? – Inadmisibilitate”

În cauza C?591/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminar? formulat? în temeiul articolului 267 TFUE de High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) [Înalta Curte de Justi?ie (Anglia ?i ?ara Galilor), Sec?ia Queen's Bench (Camera administrativ?), Regatul Unit], prin decizia din 21 septembrie 2015, primit? de Curte la 13 noiembrie 2015, în procedura

The Queen, la cererea:

The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited,

împotriva

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs,

Her Majesty's Treasury,

cu participarea:

Her Majesty's Government of Gibraltar,

CURTEA (Marea Camer?),

compus? din domnul K. Lenaerts, pre?edinte, domnul A. Tizzano, vicepre?edinte, domnii M. Ileši? (raportor), L. Bay Larsen ?i T. von Danwitz, pre?edin?i de camer?, domnii J. Malenovský, J.?C. Bonichot ?i A. Arabadjiev, doamna C. Toader, domnii C. Vajda, S. Rodin ?i F. Biltgen ?i doamna K. Jürimäe, judec?tori,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul K. Malacek, administrator,

având în vedere procedura scris? ?i în urma ?edin?ei din 4 octombrie 2016,

luând în considerare observa?iile prezentate:

- pentru The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited, de D. Rose, QC, de J. Boyd, barrister, precum ?i de L. J. Cass, solicitor;
- pentru Her Majesty's Government of Gibraltar, de D. Pannick, QC, de M. Llamas, QC, precum ?i de R. Mehta, barrister, mandata?i de F. Laurence, solicitor;
- pentru guvernul Regatului Unit, de S. Simmons, de M. Holt ?i de D. Robertson, în calitate de

agenți, asistați de K. Beal, QC, de J. Oliver și de S. Wilkinson, barristers;

- pentru guvernul belgian, de L. Van den Broeck și de M. Jacobs, în calitate de agenți, asistate de R. Verbeke și de P. Vlaemminck, avocat;
- pentru guvernul ceh, de M. Smolek, de T. Müller și de J. Vlášil, în calitate de agenți;
- pentru Irlanda, de E. Creedon, de A. Joyce și de J. Quaney, în calitate de agenți, asistați de C. Power, SC, și de C. Toland, BL;
- pentru guvernul spaniol, de M. A. Sampol Pucurull și de A. Rubio González, în calitate de agenți;
- pentru guvernul portughez, de L. Inez Fernandes, de M. Figueiredo, de A. Silva Coelho și de P. de Sousa Inês, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de R. Lyal și de W. Roels, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 19 ianuarie 2017,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 56 și a articolului 355 alineatul (3) TFUE.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited (denumită în continuare „GBGA”), pe de o parte, și Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (administrația fiscală și vamală, Regatul Unit, denumită în continuare „administrația fiscală”) și Her Majesty's Treasury (Ministerul Finanțelor, Regatul Unit), pe de altă parte, în legătură cu legalitatea unui regim fiscal prin care se stabilesc impozite pe jocurile de noroc.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

3 Capitolul XI din Carta Națiunilor Unite, semnată la San Francisco la 26 iunie 1945, intitulat „Declarație privind teritoriile care nu se autoguvernează”, cuprinde articolul 73, care prevede:

„Membrii Națiunilor Unite care au sau care își asumă răspunderea pentru administrarea unor teritorii ale căror popoare nu au atins încă un grad deplin de autogovernare recunosc principiul că interesele locuitorilor acestor teritorii au întâietate. Ei acceptă ca o misiune sacră obligația de a promova la maximum bunăstarea locuitorilor acestor teritorii, în cadrul sistemului de pace și securitate internațională stabilit prin prezenta Cartă, și în acest scop:

[...]

e. de a transmite regulat spre informare Secretarului general, sub rezerva limitărilor pe care le-ar putea impune exigențe de securitate și considerente de ordin constituțional, informații statistice și altele de natură tehnică privind condițiile economice, sociale și de învățământ din teritoriile de care răspund, altele decât teritoriile cărora li se aplică Capitolele XII și XIII.”

Statutul Gibraltarului

4 Gibraltarul a fost cedat Coroanei Britanice de către Regele Spaniei prin Tratatul de la Utrecht, încheiat între Regele Spaniei și Regina Marii Britanii la 13 iulie 1713, în cadrul tratatelor care au pus capăt Războiului Succesiunii Spaniole. Articolul X ultima teză din acest tratat prevede că, în cazul în care Coroana Britanică ar intenționa vreodată să doneze, să vândă sau să înstrăineze în orice alt mod proprietatea orașului Gibraltar, trebuie să acorde Coroanei Spaniei un drept de preempțiune.

5 Gibraltarul este o colonie a Coroanei Britanice. El nu face parte din Regatul Unit.

6 Sistemul de guvernare al Gibraltarului este stabilit prin Gibraltar Constitution Order 2006 (Ordonanța privind Constituția Gibraltarului din anul 2006), care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2007. În temeiul acestei ordonanțe, puterea executivă este exercitată de un guvernator numit de Regină, iar pentru anumite competențe interne, de guvernul Gibraltarului. Puterea legislativă este exercitată de Regină și de Parlamentul Gibraltarului, ai cărui membri sunt aleși la fiecare patru ani de electoratul din Gibraltar. Au fost create instanțe judecătorești proprii Gibraltarului. Există o posibilitate de atacare a hotărârilor celei mai înalte instanțe din Gibraltar în fața Judicial Committee of the Privy Council (Comitetul judiciar al Consiliului privat).

7 În dreptul internațional, Gibraltarul figurează pe lista teritoriilor care nu se autoguvernează în sensul articolului 73 din Carta Națiunilor Unite.

8 În dreptul Uniunii, Gibraltarul este un teritoriu european ale cărui relații externe sunt asumate de un stat membru în sensul articolului 355 alineatul (3) TFUE și cărui se aplică dispozițiile tratatelor. Actul privind condițiile de aderare a Regatului Danemarcei, a Irlandei și a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și adaptările tratatelor (JO 1972, L 73, p. 14, denumit în continuare „Actul de aderare din 1972”) prevede însă că anumite părți ale tratatului nu se aplică Gibraltarului.

9 Articolul 28 din Actul de aderare din 1972 prevede:

„Actele instituțiilor Comunității referitoare la produsele menționate în anexa II la Tratatul CEE și la produsele supuse, la importul în Comunitate, unei reglementări specifice, ca urmare a punerii în aplicare a politicii agricole comune, precum și actele privind armonizarea legislației statelor membre privind impozitele pe cifra de afaceri nu se aplică în Gibraltar, cu excepția cazului în care Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, prevede altfel.”

10 În temeiul articolului 29 din Actul de aderare din 1972 coroborat cu punctul 4 din partea I din anexa I la acesta, Gibraltarul este exclus din teritoriul vamal al Uniunii.

Dreptul Regatului Unit

11 În Regatul Unit există taxe impozite pe jocurile de noroc. Regimul fiscal instituit prin capitolele 1-4 din partea 3 a Finance Act 2014 (Legea finanțelor din 2014, denumită în continuare „FA 2014”), precum și prin anexele 27-29 la această lege privesc cele trei impozite în discuție în cauza principală, și anume impozitul general pe pariuri, cu excepția pariurilor pe interval, impozitul pe pariuri mutuale și impozitul pe jocuri la distanță, și stabilește în legătură cu acestea, potrivit instanței de trimitere, un regim de impunere în funcție de „locul de consum”.

12 În decizia sa de trimitere, instanța de trimitere prezintă, cu titlu de exemplu, dispozițiile referitoare la impozitul pe jocuri la distanță, prevăzute în capitolul 3 din partea a treia a FA 2014.

13 Articolul 154 din FA 2014 definește „jocurile la distanță” ca fiind jocuri la care persoanele participă utilizând internetul, telefonul, televiziunea, radioul sau orice alt tip de tehnologie electronică sau de altă natură pentru facilitarea comunicării.

14 Articolul 155 alineatul (1) din FA 2014 prevede că o acciză denumită „impozit pe jocurile la distanță” va fi percepută pentru „participarea unei persoane impozabilă la jocuri la distanță” conform acordurilor încheiate între această persoană și o altă persoană (furnizor de jocuri).

15 Noțiunea „persoană impozabilă” este definită la articolul 155 alineatul (2) din FA 2014 ca vizând, între altele, „orice persoană stabilită în Regatul Unit («UK person»)”. Potrivit articolului 186 alineatul (1) din FA 2014, o „[p]ersoană stabilită în Regatul Unit (UK person)” înseamnă „orice persoană fizică ce locuiește în mod obișnuit în Regatul Unit” sau „o persoană juridică înființată în mod legal în Regatul Unit”.

16 Potrivit articolului 155 alineatul (3) din FA 2014, impozitul pe jocuri la distanță se ridică la 15 % din „profitul obținut de furnizorul de jocuri” din jocurile la distanță într-un anumit exercițiu contabil.

17 Articolul 157 din FA 2014 definește noțiunea „profit obținut de furnizorul de jocuri” în materia jocurilor obișnuite în sensul că, în scopul calculării lui, trebuie însumate plățile efectuate către furnizorul de jocuri în exercițiul contabil în cauză în legătură cu jocurile obișnuite și apoi scăzut cuantumul cheltuielilor efectuate de furnizor în această perioadă în legătură cu premiile atribuite în cadrul acestor jocuri.

Litigiul principal și întrebările preliminare

18 GBGA este o grupare profesională ai cărei membri sunt în principal operatori de jocuri de noroc stabiliți în Gibraltar, care prestează servicii de jocuri de noroc la distanță către clienți din Regatul Unit sau din alte țări.

19 La 17 iulie 2014 a intrat în vigoare în Regatul Unit un regim fiscal privind anumite impozite pe jocurile de noroc, prevăzut de FA 2014 și completat de comunicările și de liniile directoare adoptate de administrația fiscală (denumit în continuare „noul regim fiscal”).

20 GBGA a introdus la instanța de trimitere o acțiune având ca obiect controlul legalității noului regim fiscal din perspectiva dreptului Uniunii. Ea afirmă în acest context că impozitele datorate în temeiul acestui regim sunt extrateritoriale, constituie un obstacol în calea liberei prestări a serviciilor și discriminează furnizorii de servicii stabiliți în afara Regatului Unit. Pe de altă parte, astfel de impozite nu ar putea fi justificate de obiectivele, în principal economice, exprimate de Regatul Unit. În consecință, noul regim fiscal ar fi incompatibil cu articolul 56 TFUE.

21 Instanța de trimitere precizează în această privință că, în temeiul regimului impozitării jocurilor de noroc la distanță aplicabil înainte de intrarea în vigoare a noului regim fiscal, furnizorii de servicii de jocuri de noroc la distanță stabiliți în Regatul Unit plăteau un impozit în cotă de 15 % din profitul lor brut, oricare ar fi fost rețedința clienților lor, acest impozit întemeindu-se pe principiul „locului de furnizare”. Furnizorii de servicii de jocuri de noroc la distanță stabiliți în Gibraltar sau în alt loc în afara Regatului Unit nu plăteau niciun impozit în Regatul Unit pentru serviciile legate de jocurile de acest fel furnizate persoanelor stabilite în Regatul Unit.

22 Această instanță arată că unul dintre principalele obiective ale noului regim fiscal, întemeiat pe principiul „locului de consum”, este să modifice impozitarea jocurilor de noroc astfel încât furnizorii care oferă servicii legate de jocurile de acest fel clienților din Regatul Unit, indiferent de

locul unde sunt stabili?i ace?tia, s? pl?teasc? la Ministerul Finan?elor din Regatul Unit un impozit pe asemenea servicii, a c?rui cot? este stabilit? la 15 % din profitul furnizorilor respectivi, a?a cum este definit de FA 2014, din exerci?iul în cauz?.

23 Ca efect al acestor noi impozite – în special al impozitului pe jocuri de noroc la distan??, la care se refer? instan?a de trimitere în decizia sa ?i care este aplicabil f?r? distinc?ie tuturor operatorilor economici care î?i furnizeaz? serviciile de jocuri de noroc la distan?? persoanelor stabilite în Regatul Unit –, furnizorii de servicii legate de jocurile de acest fel stabili?i în Gibraltar, precum membrii GBGA, nu vor mai putea, potrivit instan?ei de trimitere, s? î?i furnizeze serviciile pe pia?a jocurilor de noroc din Regatul Unit f?r? a pl?ti un impozit în acest stat membru.

24 Având în vedere aceste considera?ii, instan?a de trimitere apreciaz? c? trebuie clarificat statutul constitu?ional al Gibraltarului în dreptul Uniunii ?i, mai precis, dac? operatorii economici precum membrii GBGA stabili?i în Gibraltar pot invoca dreptul Uniunii împotriva reglement?rii adoptate de Regatul Unit prin care se instituie un nou regim fiscal ?i, în cazul unui r?spuns afirmativ, dac? o asemenea reglementare încalc? cerin?ele articolului 56 TFUE.

25 În aceste condi?ii, High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) [Înalta Curte de Justi?ie (Anglia ?i ?ara Galilor), Sec?ia Queen's Bench (Camera administrativ?)], Regatul Unit], a hot?rât s? suspende judecarea cauzei ?i s? adreseze Cur?ii urm?toarele întreb?ri preliminare:

„1) În sensul articolului 56 TFUE ?i având în vedere rela?ia constitu?ional? dintre Gibraltar ?i Regatul Unit:

a) Gibraltar ?i Regatul Unit trebuie s? fie considerate ca f?când parte dintr?un singur stat membru în sensul dreptului Uniunii [...], astfel încât articolul 56 TFUE nu se aplic? decât în m?sura în care se poate aplica în cazul unei m?suri interne?

sau

b) Având în vedere articolul 355 alineatul (3) TFUE, Gibraltar are statutul constitu?ional de teritoriu separat de Regatul Unit în cadrul Uniunii [...], astfel c? furnizarea de servicii între Gibraltar ?i Regatul Unit trebuie s? fie considerat? ca fiind un schimb comercial în cadrul Uniunii în sensul articolului 56 TFUE?

sau

c) Gibraltarul trebuie s? fie tratat ca un stat sau un teritoriu ter?, efectul fiind acela c? dreptul Uniunii [...] nu este aplicabil în cazul schimburilor comerciale dintre cele dou? decât în împrejur?rile în care dreptul Uniunii produce efecte între un stat membru ?i un stat ter??

sau

d) Raportul constitu?ional dintre Gibraltar ?i Regatul Unit trebuie s? fie tratat în alt mod în sensul articolului 56 TFUE?

2) M?surile na?ionale de impozitare care au caracteristici cum sunt cele ale noului regim fiscal constituie o restric?ie privind dreptul la libera circula?ie a serviciilor în sensul articolului 56 TFUE?

3) În cazul unui r?spuns afirmativ, obiectivele pe care instan?a de trimitere a constatat c? le urm?resc m?surile interne (cum este noul regim fiscal) sunt obiective legitime care pot justifica restric?ia privind dreptul la libera circula?ie a serviciilor potrivit articolului 56 TFUE?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

26 Prin intermediul primei întrebări formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 355 alineatul (3) TFUE coroborat cu articolul 56 TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că furnizarea de servicii de către operatori stabiliți în Gibraltar unor persoane stabilite în Regatul Unit constituie, din perspectiva dreptului Uniunii, o situație în care toate elementele se limitează la interiorul unui singur stat membru.

27 Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie amintit de la bun început că dreptul Uniunii se aplică statelor membre în temeiul articolului 52 alineatul (1) TUE. Potrivit articolului 52 alineatul (2) TUE, domeniul de aplicare teritorială a tratatelor este prevăzut la articolul 355 TFUE.

28 În temeiul articolului 355 alineatul (3) TFUE, dispozițiile tratatelor se aplică teritoriilor europene ale căror relații externe sunt asumate de către un stat membru.

29 În această privință, trebuie arătat că Gibraltarul constituie un teritoriu european ale cărui relații externe sunt asumate de către un stat membru, și anume de Regatul Unit, și că dreptul Uniunii se aplică acestui teritoriu în temeiul articolului 355 alineatul (3) TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 septembrie 2003, Comisia/Regatul Unit, C-30/01, EU:C:2003:489, punctul 47, și Hotărârea din 12 septembrie 2006, Spania/Regatul Unit, C-145/04, EU:C:2006:543, punctul 19).

30 Prin derogare de la articolul 355 alineatul (3) TFUE, Gibraltarul este exclus, în temeiul Actului de aderare din 1972, de la aplicarea actelor Uniunii în anumite domenii ale dreptului Uniunii, aceste excluderi fiind introduse în considerarea situației juridice speciale și mai ales a statutului de port liber al acestui teritoriu (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 iulie 2005, Comisia/Regatul Unit, C-349/03, EU:C:2005:488, punctul 41). Excluderile menționate nu se referă însă la libera prestare a serviciilor, prevăzută la articolul 56 TFUE.

31 Rezultă din cele care preced că articolul 56 TFUE se aplică Gibraltarului în temeiul articolului 355 alineatul (3) TFUE.

32 Trebuie amintit, în continuare, că articolul 56 TFUE interzice restricțiile privind libera prestare a serviciilor în cadrul Uniunii cu privire la resortisanții statelor membre stabiliți într-un alt stat membru decât cel al beneficiarului serviciilor.

33 În schimb, potrivit unei jurisprudențe constante, dispozițiile Tratatului FUE în materie de liberă prestare a serviciilor nu împiedică aplicarea într-o situație în care toate elementele se limitează la interiorul unui singur stat membru (Hotărârea din 15 noiembrie 2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, punctul 47 și jurisprudența citată).

34 În acest context, trebuie să se examineze dacă furnizarea de servicii de către operatori stabiliți în Gibraltar unor persoane stabilite în Regatul Unit constituie, din perspectiva dreptului Uniunii, o situație în care toate elementele se limitează la interiorul unui singur stat membru.

35 În această privință, desigur, Curtea a constatat deja, după cum au arătat toate persoanele interesate, că Gibraltarul nu face parte din Regatul Unit (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 septembrie 2003, Comisia/Regatul Unit, C-30/01, EU:C:2003:489, punctul 47, și Hotărârea din 12 septembrie 2006, Spania/Regatul Unit, C-145/04, EU:C:2006:543, punctul 15).

36 Această împrejurare nu poate fi însă decisivă pentru a se stabili dacă două teritorii trebuie

s? fie asimilate unui singur stat membru în scopul aplicabilit?ii dispozi?iilor referitoare la libert?ile fundamentale. Astfel, Curtea a statuat deja, la punctul 54 din Hot?rârea din 8 noiembrie 2005, Jersey Produce Marketing Organisation (C?293/02, EU:C:2005:664), c?, în scopul aplic?rii articolelor 23, 25, 28 ?i 29 CE, Insulele Anglo?Normande – din care face parte Domeniul Jersey –, Insula Man ?i Regatul Unit trebuie s? fie asimilate unui singur stat membru, în pofida faptului c? aceste insule nu fac parte din Regatul Unit.

37 Pentru a ajunge la aceast? concluzie, dup? ce a amintit c? Regatul Unit î?i asum? rela?iile externe ale Domeniului Jersey, Curtea s?a bazat în principal pe împrejurarea c?, potrivit articolului 1 alineatul (1) din Protocolul nr. 3 privind Insulele Anglo?Normande ?i Insula Man, anexat la Actul de aderare din 1972, reglementarea Uniunii în materie vamal? ?i în materie de restric?ii cantitative se aplic? Insulelor Anglo?Normande ?i Insulei Man „în acelea?i condi?ii ca Regatului Unit”, precum ?i pe lipsa unor elemente ale statutului insulelor respective care s? permit? ca rela?iile dintre acestea ?i Regatul Unit s? fie considerate asem?n?toare celor care exist? între statele membre (a se vedea în aceast? privin?? Hot?rârea din 8 noiembrie 2005, Jersey Produce Marketing Organisation, C?293/02, EU:C:2005:664, punctele 43, 45 ?i 46).

38 În ceea ce prive?te, în primul rând, condi?iile în care articolul 56 TFUE se aplic? Gibraltarului, este adev?rat c? articolul 355 alineatul (3) TFUE nu precizeaz? c? acest articol 56 se aplic? Gibraltarului „în acelea?i condi?ii ca Regatului Unit”.

39 În aceste împrejur?ri, trebuie amintit c? articolul 355 alineatul (3) TFUE extinde aplicabilitatea dispozi?iilor dreptului Uniunii la teritoriul Gibraltarului, sub rezerva unor excluderi expres prev?zute de Actul de aderare din 1972, care nu vizeaz? îns? libera prestare a serviciilor.

40 În plus, faptul, invocat de guvernul Gibraltarului, c? articolul 56 TFUE se aplic? Gibraltarului în temeiul articolului 355 alineatul (3) TFUE ?i Regatului Unit în temeiul articolului 52 alineatul (1) TUE este lipsit de relevan?? în aceast? privin??. Astfel, într?un context similar, faptul c? reglementarea Uniunii în materie vamal? ?i în materie de restric?ii cantitative se aplic? Insulelor Anglo?Normande ?i Insulei Man în temeiul articolului 1 alineatul (1) din Protocolul nr. 3 anexat la Actul de aderare din 1972 ?i Regatului Unit în temeiul articolului 52 alineatul (1) TUE nu a împiedicat Curtea s? statueze c?, în scopul aplic?rii acestei reglement?ri, insulele respective ?i Regatul Unit trebuie s? fie asimilate unui singur stat membru (Hot?rârea din 8 noiembrie 2005, Jersey Produce Marketing Organisation, C?293/02, EU:C:2005:664, punctul 54).

41 În al doilea rând, nu exist? alte elemente care s? permit? ca rela?iile dintre Gibraltar ?i Regatul Unit s? fie considerate, în scopul articolului 56 TFUE, ca fiind asem?n?toare celor care exist? între dou? state membre.

42 Dimpotriv?, asimilarea schimburilor dintre Gibraltar ?i Regatul Unit celor dintre statele membre ar avea ca rezultat negarea leg?turii recunoscute la articolul 355 alineatul (3) TFUE între acest teritoriu ?i acest stat membru. În acest sens, este cert c? Regatul Unit este cel care î?i asumat obliga?ii în temeiul tratatelor fa?? de celelalte state membre în ceea ce prive?te aplicarea ?i transpunerea dreptului Uniunii pe teritoriul Gibraltarului (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 23 septembrie 2003, Comisia/Regatul Unit, C?30/01, EU:C:2003:489, punctele 1 ?i 47, precum ?i Hot?rârea din 21 iulie 2005, Comisia/Regatul Unit, C?349/03, EU:C:2005:488, punctul 56), dup? cum a ar?tat avocatul general la punctul 37 din concluzii.

43 Rezult? c? furnizarea de servicii de c?tre operatori stabili?i în Gibraltar unor persoane stabilite în Regatul Unit constituie, din perspectiva dreptului Uniunii, o situa?ie în care toate elementele se limiteaz? la interiorul unui singur stat membru.

44 Aceast? interpretare nu este repus? în discu?ie de argumentul guvernului Gibraltarului

potrivit c?ruia, în acest fel, s?ar aduce atingere obiectivului, prev?zut la articolul 26 TFUE, de asigurare a func?ion?rii pie?ei interne, precum ?i obiectivului de a integra Gibraltarul în această pia??, pe care le urm?re?te, potrivit guvernului men?ionat, articolul 355 alineatul (3) TFUE.

45 Trebuie ar?tat în această privin?? c?, potrivit chiar modului s?u de redactare, articolul 26 alineatul (2) TFUE prevede c? pia?a intern? cuprinde un spa?iu f?r frontiere interne, în care libera circula?ie a m?rfurilor, a persoanelor, a serviciilor ?i a capitalurilor este asigurat? în conformitate cu dispozi?iile tratatelor, articolul 56 TFUE constituind o asemenea dispozi?ie în ceea ce prive?te libera prestare a serviciilor.

46 Or, dup? cum s?a ar?tat la punctele 32 ?i 33 din prezenta hot?râre, aplicabilitatea articolului 56 TFUE unei anumite situa?ii impune prezen?a unui element de extraneitate.

47 De altfel, interpretarea re?inut? la punctul 43 din prezenta hot?râre nu face ca articolul 56 TFUE s? fie inaplicabil teritoriului Gibraltarului, dup? cum pretinde guvernul Gibraltarului. Această dispozi?ie r?mâne astfel deplin aplicabil? teritoriului men?ionat în acelea?i condi?ii – printre care ?i cea referitoare la necesitatea prezen?ei unui element de extraneitate – ca cele prev?zute pentru orice alt teritoriu al Uniunii c?ruia i se aplic?.

48 Nici considera?iile referitoare la statutul Gibraltarului în temeiul dreptului constitu?ional na?ional sau în temeiul dreptului interna?ional nu infirm? această interpretare.

49 În ceea ce prive?te, în primul rând, statutul Gibraltarului în temeiul dreptului constitu?ional na?ional, guvernul Gibraltarului sus?ine, f?când trimitere la Hot?rârea din 10 octombrie 1978, Hansen & Balle (148/77, EU:C:1978:173), c? statutul acestui teritoriu în dreptul Uniunii ar trebui s? fie stabilit în special de statutul s?u în dreptul na?ional.

50 În această privin??, trebuie ar?tat c? constatarea Cur?ii de la punctul 10 din hot?rârea men?ionat? – potrivit c?reia statutul departamentelor franceze de peste m?ri este definit, în primul rând, prin referire la constitu?ia francez?, care prevede c? aceste departamente fac parte integrant? din Republica Francez? – trebuie s? fie citit? în contextul s?u, întrucât se raporteaz? la interpretarea articolului 227 alineatul (1) din Tratatul CEE, potrivit c?ruia acest tratat se aplica întregii „Republici Franceze” (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 10 octombrie 1978, Hansen & Balle, 148/77, EU:C:1978:173, punctul 9). Astfel, prin această precizare, Curtea inten?iona doar s? recunoasc? faptul c? departamentele respective fac parte din statul membru men?ionat ?i c? dreptul Uniunii se aplica de plin drept acestor teritorii, dup? expirarea termenului de doi ani prev?zut la alineatul (2) al articolului 227 amintit, în m?sura în care f?ceau parte integrant? din acest stat membru (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 10 octombrie 1978, Hansen & Balle, 148/77, EU:C:1978:173, punctul 10).

51 Or, dup? cum reiese din cuprinsul punctului 31 din prezenta hot?râre, dreptul Uniunii se aplic? Gibraltarului nu datorit? faptului c? acesta ar face parte din Regatul Unit, ci în temeiul articolului 355 alineatul (3) TFUE.

52 În al doilea rând, în ceea ce prive?te statutul Gibraltarului în dreptul interna?ional, este cert c? Gibraltarul figureaz? pe lista teritoriilor care nu se autoguverneaz? în sensul articolului 73 din Carta Na?iunilor Unite.

53 În această privin??, guvernul Gibraltarului pretinde c? re?inerea unei interpret?ri precum cea re?inut? la punctul 43 din prezenta hot?râre ar aduce atingere statutului acestui teritoriu în dreptul interna?ional ?i, printre altele, ar înc?lca Rezolu?ia 2625 (XXV) din 24 octombrie 1972 adoptat? de Adunarea General? a Organiza?iei Na?iunilor Unite, potrivit c?reia teritoriul unei colonii ar trebui s? de?in? un statut separat ?i distinct de cel al teritoriului statului care îl

administrează?.

54 Or, interpretarea menționată a articolului 355 alineatul (3) TFUE coroborat cu articolul 56 TFUE nu are nicio incidență asupra statutului teritoriului Gibraltarului în temeiul dreptului internațional, din moment ce se limitează să precizeze că, întrucât dreptul Uniunii se aplică acestui teritoriu în calitate de teritoriu european ale cărui relații externe sunt asumate de către un stat membru, și anume de Regatul Unit, furnizarea de servicii de către operatori stabiliți în Gibraltar unor persoane stabilite în Regatul Unit constituie, din perspectiva dreptului Uniunii, o situație în care toate elementele se limitează la interiorul unui singur stat membru. Astfel, această interpretare nu poate fi înțeleasă în sensul că ar aduce atingere statutului separat și distinct al Gibraltarului.

55 Trebuie adăugat în acest context că instanța de trimitere s-a limitat să indice că noul regim fiscal în discuție în litigiul principal este aplicabil fără distincție resortisanților statului membru în cauză și resortisanților altor state membre, fără a prezenta alte elemente concrete care să permită stabilirea unei legături între obiectul litigiului principal și articolul 56 TFUE, contrar cerințelor articolului 94 din Regulamentul de procedură al Curții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 noiembrie 2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, punctul 55).

56 Din ansamblul considerațiilor care preced reiese că este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 355 alineatul (3) TFUE coroborat cu articolul 56 TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că furnizarea de servicii de către operatori stabiliți în Gibraltar unor persoane stabilite în Regatul Unit constituie, din perspectiva dreptului Uniunii, o situație în care toate elementele se limitează la interiorul unui singur stat membru.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare

57 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare adresată de instanța de trimitere, nu este necesar să se răspundă la a doua și la a treia întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

58 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Articolul 355 alineatul (3) TFUE coroborat cu articolul 56 TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că furnizarea de servicii de către operatori stabiliți în Gibraltar unor persoane stabilite în Regatul Unit constituie, din perspectiva dreptului Uniunii, o situație în care toate elementele se limitează la interiorul unui singur stat membru.

Semnături

* Limba de procedură: engleza.